

Київська державна академія декоративно-прикладного мистецтва і дизайну
імені Михайла Бойчука
Факультет Декоративно-прикладного мистецтва
Кафедра
Мистецтвознавства і мистецької освіти

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з науково-педагогічної
роботи

Петрова І. В.

« 4 » вересня 2023 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**ВК 03.7 СУЧАСНІ НАПРЯМИ В МОНУМЕНТАЛЬНОМУ І
САКРАЛЬНОМУ МИСТЕЦТВІ**

Рівень (ступінь) вищої освіти Другий (Магістрський)

галузь знань 02 «Культура і мистецтво»

освітня програма Декоративно-прикладне мистецтво
спеціальність 023 «Образотворче мистецтво, декоративне
мистецтво, реставрація»

вид дисципліни вибіркова

ПОГОДЖЕНО

Керівник групи забезпечення освітньо-
професійної програми

(для викладачів/ів СДНД та викладачів/ів спеціалізації)

АБО

Керівник проектної групи (для ліцензії)

СНДД та СДНД, надрукована відповідно до статті 11

Хижинський В.В.
(підпис, прізвище, прізвище)

РЕКОМЕНДОВАНО

Протокол засідання кафедри
мистецтвознавства і мистецької освіти

(дата проведення)

31 серпня 2023 № 1

Завідувач кафедри

Гончар К. Р.

(підпис, прізвище, прізвище)

2023 – Київ

Робоча програма навчальної дисципліни «Сучасні напрями в монументальному і сакральному мистецтві» для здобувачів вищої освіти за другим освітнім ступенем («Магістерським») за спеціальністю 023 «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація». КДАДПМД ім. М. Бойчука. 2023. 13 с.

Розробник Юр Марина Володимирівна, доктор мистецтвознавства, с.н.с.професор кафедри мистецтвознавства і мистецткої освіти КДАДПМД ім. М. Бойчука

Робочу програму перевірено

Декан факультету

Алла ДЯЧЕНКО

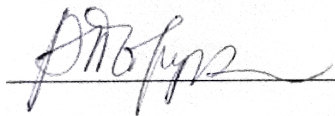
31.08_2023

Робоча програма розглянута та схвалена на засіданні науково-методичної ради факультету ДПМ

(назва факультету)

Протокол засідання НМР факультету 31.08_2023 № 1

Голова НМР факультету

Роман ПЕТРУК

©Юр М.В., 2023 рік

© КДАДПМД ім. М. Бойчука, 2023 рік

1. **Опис навчальної дисципліни**

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів - 3	Галузь знань 02 «Культура і мистецтво»	Нормативна
Модулів – 1	Спеціальність: 023 «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація»	Рік підготовки:
Змістових модулів – 2		1-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання _ (назва)		Семестр
Загальна кількість годин – 90		1
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента – 4	Освітній ступінь (освітньо-кваліфікаційний рівень): «Магістр» (освітній рівень другий)	Лекції год. 20
		Практичні год. 10
		Самостійна робота год. 60
		Індивідуальні завдання:
		Вид контролю: поточний підсумковий
		Форма контролю: залік

2. Мета та заплановані результати навчання

2.1. Мета вивчення навчальної дисципліни

Мета дисципліни «Сучасні напрями в монументальному і сакральному мистецтві» полягає у засвоєнні студентами обсягу знань, пов'язаних із становленням сучасного монументального і сакрального мистецтва як специфічної сфери професійної художньої діяльності та вивчення основних особливостей цих видів мистецтва, а також базових термінологічних понять. Розкриття культурно-історичних та соціальних витоків сучасного монументального мистецтва, демонстрація процесів та закономірностей його розвитку.

Вивчення модуля навчальної дисципліни передбачає формування та розвиток у студентів компетентностей загальних:

ЗК1. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК 4. Здатність працювати в міжнародному контексті.

ЗК 6. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

спеціальних:

СК1. Здатність переосмислювати базові знання, демонструвати розвинену творчу уяву, використовувати власну образно-асоціативну мову при створенні художнього образу.

СК 2. Здатність трактувати формотворчі мистецькі засоби як відображення історичних, соціокультурних, економічних і технологічних етапів розвитку суспільства.

СК6. Здатність формувати мистецькі концепції на підставі проведення дослідження тих чи інших аспектів художньої творчості.

СК9. Здатність створювати затребуваний на художньому ринку суспільно значущий продукт образотворчого та/або декоративного мистецтва.

Основні завдання навчальної дисципліни:

- аналіз основних етапів становлення українського сучасного мистецтва, зокрема стріт-арту;
- вивчення провідних мистецьких стилів та художніх напрямів;
- аналіз художніх особливостей творів монументального і сакрального мистецтва ХХ – початку ХХІ століття;
- порівняльна характеристика творів монументального мистецтва і сакрального виконаних в означеному періоді у різних матеріалах та техніках;
- ознайомлення з художньо-стильовими та технологічними новаціями монументальному та сакральному живописі, з новітніми художніми практиками

і міждисциплінарними підходами, які наразі використовуються у галузі мистецтвознавства;

2.2. Заплановані результати навчання модуля навчальної дисципліни

В результаті вивчення дисципліни студенти повинні володіти такими компетенціями:

- знати основні сучасні матеріали та технології, що використовуються у сучасному монументальному і сакральному мистецтві;
- вміти аналізувати стилістичні особливості творів сучасних митців;
- вміти досліджувати динаміку художнього розвитку монументального і сакрального у контексті соціально-світоглядних, історичних, політичних та мистецьких подій;
- вміти виокремлювати основні етапи розвитку українського монументального мистецтва, зокрема визначати особливості взаємодії загальнокультурного процесу і мистецтва у різні періоди їхнього становлення;
- вміти грамотно користуватися мистецтвознавчою термінологією, володіти методологічним мистецтвознавчим апаратом для професійного оцінювання та аналізу мистецьких творів XX – XXI ст., їхні стильові, кольорові та композиційні властивості.

3. Передумови вивчення дисципліни

Дисципліна не має обов'язкових передумов для вивчення.

4.Очікувані результати навчання

Внаслідок вивчення навчальної дисципліни студент повинен бути здатним продемонструвати такі **результати навчання:**

Знати:

- термінологію, категорії, принципи, проблематику сучасного монументального і сакрального мистецтва;
- тенденції розвитку монументального і сакрального мистецтва у соціальному, історичному, політичному та культурному контекстах;
- художні особливості сучасного монументального і сакрального мистецтва;

вміти:

- збирати інформацію, самостійно опрацьовувати літературу, аналізувати різні джерела відомостей;
- визначати ідейно-концептуальний зміст твору;
- розуміти семіотичні, культурні, соціальні, політичні, психологічні чинники, що впливають на створення щосучасного монументального мистецтва.

5.Програма навчальної дисципліни
5.1. Тематичний план навчальної дисципліни

Назва модулів і тем	Кількість годин			
	усього	лек	сем	срс
1	2	3	4	6
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. СУЧАСНІ НАПРЯМИ В МОНУМЕНТАЛЬНОМУ МИСТЕЦТВІ				
Тема 1. Вступ до дисципліни. Експеримент в контексті історії мистецтва.	9	2	1	6
Тема 2. Мурал в урбаністичній парадигмі.	9	2	1	6
Тема 3. Мурал як транскультурний діалог.	9	2	1	6
Тема 4. Мурал у ревіталізації міського простору	9	2	1	6
Тема 5. Мистецтво графіті	9	2	1	6
Тема 6. Нові технології в монументальному мистецтві	9	2	1	6
Разом за змістовим модулем 1	54	12	6	36
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. СУЧАСНІ НАПРЯМИ В САКРАЛЬНОМУ МИСТЕЦТВІ				
Тема 7. Сакральне мистецтво в парадигмі сучасності	9	2	1	6
Тема 8. Тенденції розписів храмів та культових споруд	9	2	1	6
Тема 9. Тенденції в іконописі	9	2	1	6
Тема 10. Новітні практики в сакральному мистецтві	9	2	1	6
Разом за змістовим модулем 2	36	8	4	24
Усього годин	90	20	10	60

Загальний обсяг – **90 год.**, в тому числі:

Лекції – **20 год.**

Практичні – **10 год**

Самостійна робота – **60 год**

5.2. Теми лекцій

№ з/п	Назва теми, її анотація	Кількість годин
-------	-------------------------	-----------------

		ДФН	ЗФН
Змістовий модуль 1. СУЧАСНІ НАПРЯМИ В МОНУМЕНТАЛЬНОМУ МИСТЕЦТВІ			
1	Вступ до дисципліни. Експеримент в контексті історії мистецтва. Мистецтвознавчі поняття у галузі мистецьких явищ. Художній експеримент. Брадиції у монументальному мистецтві. Сучасні напрями монументального мистецтва.	2	
2.	Мурал в урбаністичній парадигмі. Явище муралу. Генеза сучасних муралів: наскельний живопис, розписи сакральних споруд епохи барокко монументальний живопис епохи модерну і радянської доби. Особливості мурал-арт сьогодення.	2	
3.	Мурал як транскультурний діалог. Феномен вуличного мистецтва. Культурно-політична роль стріт-арту у соціальній комунікації. Проблема збереження стріт-арт-об'єктів.	2	
4.	Мурал у ревіталізації міського простору Джерела та складові нового стилю. Функції мурал-арту як різновиду монументального мистецтва в урбаністичному просторі міста. Специфіка, місія, сенс і культурний контекст мурал-арту як різновиду публічного мистецтва.	2	
5	Мистецтво графіті. Графіті як хаотичні стріт-арт-твори. Витоки мистецтва графіті від США до Європи (Кіт Харінг Жан-Мішель Баскія, Берлінський мур). «Writing» – провідний вид стріт-арту. Генеза розвитку та провідні осередки вуличного мистецтва в Україні, його особливості.	2	
6	Нові технології в монументальному мистецтві	2	
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. СУЧАСНІ НАПРЯМИ В САКРАЛЬНОМУ МИСТЕЦТВІ			
7.	Сакральне мистецтво в парадигмі сучасності. Українська традиція сакрального мистецтва. Релігійні наративи в сучасному живописі та масовій культурі.	2	
8.	Тенденції розписів храмів та культових споруд. Принципи розпису церков та іконостасів. Стельові особливості стінопису в сучасному сакральному просторі.	2	
9.	Тенденції в іконописі. Культурні і соціальні чинники, які впливають на розвиток сучасного християнського мистецтва. Стельові особливості іконопису сьогодення. Естетичні тенденції в сучасній іконописній традиції.	2	
10	Новітні практики в сакральному мистецтві.	2	
Усього годин за 1 семестр		20	

5.3. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		ДФН	ЗФН
Змістовий модуль 1. Теорія та практика сучасного дизайну: основні етапи становлення			
1.	Мистецтво муралу. Ознайомитися з мурал-артами міст України (онлан-гід по муралам Києва, Дніпра, Северодонецька, Житомира, Тернополя, Харкова, Чернігова, Донецької обл.). Визначити їхню специфіку та особливості контексту. Охарактеризувати явище муралу, його соціо-культурну функцію. Проаналізувати феномен вуличного мистецтва.	4	
2.	Мистецтво Графіті 1. Ознайомитися із працею: І. Гаврилаш «Мурали та графіті в сучасній Україні: особливості та відмінності», дисертаційним дослідженням З. Кайс «Соціальна семантика урбаністичного світу: символіка графіті», статтю О. Грицюк «Соціально-політичні графіті Революції гідності (на матеріалах Києва)» (2014 р). Охарактеризувати явище графіті. Визначити особливості графіті-руху в Україні. Проаналізувати спільні і відмінні риси мистецтва графіті в Україні, Європі та США.	2	
Змістовий модуль 2. СУЧАСНІ НАПРЯМИ В САКРАЛЬНОМУ МИСТЕЦТВІ			
3.	Сучасне сакральне мистецтво. Ознайомитися з творами сакрального мистецтва сьогодення. Охарактеризувати основні напрями та тенденції його розвитку.	2	
4.	Іконопис та розписи культових споруд. Проаналізувати творчість сучасних художників, які створюють розписи культових споруд та пишуть ікони.	2	
Усього годин за 1 семестр		10	

5.4. Самостійна робота

№ з/п	Найменування робіт (теми)	Кількість годин	Вид контролю
Змістовий модуль 1. СУЧАСНІ НАПРЯМИ В МОНУМЕНТАЛЬНОМУ МИСТЕЦТВІ			
1	. Вступ до дисципліни. Експеримент в контексті історії мистецтва.	6	

2	Мурал в урбаністичній парадигмі.	6	
3	Естетика модерну в дизайні	6	
4	Мурал у ревіталізації міського простору	6	
5	Мистецтво графіті	6	
6	Нові технології в монументальному мистецтві	6	
Змістовий модуль 2. СУЧАСНІ НАПРЯМИ В САКРАЛЬНОМУ МИСТЕЦТВІ			
7	Сакральне мистецтво в парадигмі сучасності	6	
8	Тенденції розписів храмів та культових споруд	6	
9	Тенденції в іконописі	6	
10	Новітні практики в сакральному мистецтві	6	
Усього годин за 1 семестр		60	залік

6.Засоби діагностики результатів навчання та методи їх демонстрування

Під час викладання курсу використовуються наступні методи навчання:

1. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності

За джерелом інформації:

- Словесні: лекція (традиційна, проблемна) із застосуванням комп'ютерних інформаційних технологій, пояснення, розповідь, бесіда.
- Наочні: ілюстрація, демонстрація, презентація.

За ступенем самостійності мислення: репродуктивні, репродуктивно-варіативні, пошукові, творчі, проблемно-пошукові, інтегративні.

За ступенем керування навчальною діяльністю: під керівництвом викладача; самостійна робота студентів: з ілюстративним матеріалом.

2. Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності:

- Методи стимулювання інтересу до навчання: навчальні дискусії; створення ситуації пізнавальної новизни; створення ситуацій зацікавленості (метод цікавих аналогій тощо).
- Добір додаткового теоретичного та ілюстративного матеріалу.

У процесі оцінювання навчальних досягнень студентів застосовуються такі методи діагностики:

методи усного контролю: індивідуальне опитування, фронтальне опитування, співбесіда.

методи письмового контролю: модульне письмове тестування; підсумкове

письмове тестування; реферативно-дослідницька курсова робота.

Методи творчо-пошукового контролю: творчо-пошукове тестування; аналіз варіативності пошукових ескізів; аналіз образно-емоційної складової проектної графіки.

методи самоконтролю: уміння самостійно оцінювати свої знання, самоаналіз.

7.Форми поточного та підсумкового контролю

Форми контролю	Максимальна кількість балів
Усна доповідь, доповнення (робота в аудиторії)	5 x 4 бали = 20 балів
Перевірка виконання практичних завдань	5 x 7 бали = 35 балів
Контрольна робота	2 x 10 балів = 20 балів
Підготовка презентації	10 балів
Представлення результатів науково-дослідних робіт на студентських конкурсах, конференціях, олімпіадах тощо	бонусні бали (до 15 балів)
Всього	100

8. Критерії оцінювання результатів навчання

Критерії оцінювання есе (з максимальною кількістю балів за відмінне виконання – 4 бали):

- дотримання технічних вимог до оформлення – 0,5 бали;
- дотримання структури есе (вступ, основна частина з аргументацією та авторські висновки) – 0,5 бали;
- розкриття теми, креатив, авторський погляд, творчий підхід – 1 бал;
- аргументованість викладу матеріалу (використання думки експертів, використання реальних кейсів, статистичних матеріалів тощо - з посиланням на джерело) – 2 бали.

Конспектування наукових і навчальних джерел (2 бали)

- наявність паспортних даних книги, статті (бібліографічного опису), а також назв параграфів, номерів сторінок (за наявності) – 0,5 бали;
- наявність самостійно сформульованих проблем і дискусійних питань, що присутні в конспектованій роботі – 0,5 бали;
- наявність авторських прикладів, доказів і пояснень певних проблем у вигляді цитат або стислого переказу – 0,5 бали;
- наявність власної думки стосовно аналізованої у конспекті проблеми – 0,5 бали.

8.1. Розподіл балів, які отримують студенти

Розподіл балів за 100-бальною шкалою (1-й семестр)	
Поточний контроль (ПК)	
Форми поточного контролю змістових модулів	Максимальні бали за виконані завдання
<i>Змістовий модуль 1</i>	
T1. Вступ до дисципліни. Експеримент в контексті історії мистецтва.	<i>10</i>
T 2. Мурал в урбаністичній парадигмі.	<i>10</i>
T 3. Мурал як транскультурний діалог.	<i>10</i>
T 4. Мурал у ревіталізації міського простору	<i>10</i>
T.5. Мистецтво графіті	<i>10</i>
T.6. Нові технології в монументальному мистецтві	<i>10</i>
<i>Змістовий модуль 2</i>	
T 7. Сакральне мистецтво в парадигмі сучасності	<i>10</i>
T 8. Тенденції розписів храмів та культових споруд	<i>10</i>
T 9. Тенденції в іконописі	<i>10</i>
T.10. Новітні практики в сакральному мистецтві	
Разом за дисципліну	<i>100</i>

8.2 Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням

			дисципліни
--	--	--	------------

9. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна

1. Робоча програма навчальної дисципліни «Історія дизайну» для здобувачів вищої освіти за першим освітнім ступенем (освітньо-кваліфікаційним рівнем «Магістр») за спеціальністю 023 «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація» КДАДПМД ім. М. Бойчука. 2023. 24 с.

10. Рекомендовані джерела інформації

Мусієнко Н. Мистецтво майдану. Дослідження з соціокультурної антропології. Київ, Видавництво Інституту проблем сучасного мистецтва, 2015. 100 с.

Станіславська К. Мистецько-видовищні форми сучасної культури: монографія / Катерина Станіславська; вид. друге, перероб. і доп. К.: НАКККіМ, 2016. 352 с

Смирна Л. Модерне, сучасне і новітнє мистецтво / Л. Смирна, В. Хаматов, А. Пучков. *Сучасне мистецтво*. Київ, 2016. Вип. 12. С. 158–167.

Романенко Н. Г. STREET-ART та його розвиток на вулицях міста Черкаси. / Н. Г. Романенко, Я. М. Вискварка, О. В. Галицька. *Теорія та практика дизайну*. 2013. Вип. 4. С. 53–64.

Навігатор по муралах: Дніпро. URL: <https://rubryka.com/photo/navigator-po-muralam-dnipro>

Навігатор по муралах: Житомир. URL: <https://rubryka.com/ru/photo/navigator-po-muralah-zhytomyr>

Навігатор по муралах: Тернопіль. URL: <https://realno.te.ua/novyny/навігатор-по-муралах-тернопіль-фото>

Навігатор по муралах: Чернігів. URL: <https://rubryka.com/photo/navigator-po-muralam-chernigiv>

Муралі Северодонецька. URL: <https://sd.ua/news/2017-mural>

Муралі Харкова. URL: <https://mural.kh.ua>

Мурали міст Донецької області. URL: <https://obs.in.ua/foto/13088-murali-mist-donetskoji-oblasti-de-podivitisya>

Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua>.

Національна парламентська бібліотека України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.nplu.kiev.ua>.

Інститут мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М. Т. Рильського НАН України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.etnolog.org.ua>

Інститут народознавства НАН України [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://ethnology.lviv.ua>.

Інститут проблем сучасного мистецтва Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.mari.kiev.ua/>

II. Узгодження робочої програми навчальної дисципліни

Л И С Т

узгодження робочої навчальної програми з дисципліни

Сучасні напрями в монументальному і сакральному живописі, складені відповідно до освітньо-професійної програми підготовки магістрів зі спеціальності 023 Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація, розроблені професором кафедри мистецтвознавства і мистецької освіти, доктором мистецтвознавства, с.н.с. Юр Мариною Володимирівною

	Пізвище, ім'я, по-батькові завідувача	Підпис	Дата та № протоколу засідання кафедри
Кафедра, за якою закріплена дисципліна – Мистецтвознавства і мистецької освіти (голова кафедри)	Гончар Катерина Романівна		№13
Випускова кафедра – (голова кафедри)			

Додаток Б

Л И С Т

узгодження робочої навчальної програми

з дисципліни «Сучасні напрямки в монументальному і сакральному мистецтві»,

(назва навчальної дисципліни)

складеної відповідно до освітньо-професійної програми підготовки магістрів за напрямом/спеціальністю 02 «Культура і мистецтво», 023 «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація.

Розробленої професором кафедри мистецтвознавства і мистецької освіти, доктором мистецтвознавства, с.н.с. Юр Мариною Володимирівною

	Прізвище, ім'я, по батькові завідувача	Підпис	Дата та № протоколу засідання кафедри
Кафедра, за якою закріплена дисципліна – Мистецтвознавства і мистецької освіти	Гончар К.Р.		31.08.23 протокол №1
Випускова кафедра – Художньої кераміки, дерева, скульптури і металу	Хижинський В.В.		31.08.23 протокол №1

Додаток В

Зміни та доповнення до робочої програми навчальної дисципліни

*Наприклад, внесено зміни до переліку основної літератури
Наприклад, змінено кількість годин на практичні заняття*

№ з/п	Зміст внесених змін (доповнень)	Дата та номер протоколу засідання кафедри	Примітки
1	Внесено зміни до переліку основної літератури		
2	Змінено кількість годин на практичні заняття		